

Łukasz Niebieszczanski

**INFORMATOR I RECEPTARIUSZ LEKÓW ROBIONYCH
STOSOWANYCH W LECZENIU ŁUSZCZYCY I STANÓW JEJ
PODOBNYCH. ICD-10 – L40.x**

Warszawa 2013

Publikacja ta przeznaczona jest wyłącznie dla fachowego personelu medycznego, jako prywatne przedsięwzięcie osoby zatrudnionej w aptece, mającej dostęp do najnowszych technologii wytwórczych, które pragnie zaprzęgnąć do pracy dla dobra ogółu społecznego.

Nie jest ta treść formą żadnej reklamy, promocji czy innej niedozwolonej przepisami formy propagandy apteki.

Wszelkie prawa co do tej publikacji są zastrzeżone. Znaki firmowe, handlowe należą do ich prawowitych właścicieli i zostały opatrzone znakiem ® .

© Copyright by Łukasz Niebieszczanski 2013

ISBN 978-83-935771-1-8

Zezwalam na kopiowanie materiału celem rozpowszechniania go wśród medycznego personelu fachowego. O kopie elektroniczną należy zgłaszać się mailowo.

Wszystkie egzemplarze są bezpłatne.

Bezpośredni kontakt do autora: receptariusz@wp.pl

Tą drogą należy żądać kopii elektronicznej oraz papierowej z podaniem adresu wysyłki.

Telefon do autora: 886 308 522

Dotychczas, poza tym informatorem, ukazał się „Receptariusz leków robionych. Stomatologia”, o którego kopię można starać się pod podanym adresem mailowym.

W przygotowaniu Informator i receptariusz leków robionych dla użytku Lekarzy rejonu Warszawy – Ursusa.

Niniejszy materiał został napisany na potrzeby Pacjentów dotkniętych łuszczycą i łuszczycowym zapaleniem stawów, zrzeszonych pod godłem serwisu biedronkowo.info .

Wstęp

Szanowna Pani Doktor

Szanowny Panie Doktorze,

Proszę przyjąć niniejszy materiał jako próbę odnowienia znaczenia terapii lekiem robionym, szczególnie w obliczu braku dostępności szeregu preparatów gotowych oraz wprowadzania ponownie na rynek surowców, które umożliwiają odtworzenie leków z przemysłu.

Ze strategicznych składników nieswoicie działających na problemy łuszczycowe, ponownie wprowadzono smołę węglową. Nie była ona obecna przez blisko osiem lat, lecz jednocześnie osiągalne były na rynku preparaty ją zawierające takie jak: Delatar[®], Psorisan[®], Cociois[®], Lorinden T[®] i in.

Obecnie są braki rynkowe wyżej wymienionych leków, zmusza to chorych do poszukiwań tychże na rynkach zewnętrznych, na własną rękę. Korzysta się także z obiegu wtórnego. Chorzy sami wykonują leki w domu, mieszając składniki nie przeznaczone do użycia jako surowce recepturowe, zdobyte poza instytucjami upoważnionymi do obrotu substancjami leczniczymi. Są to zjawiska urągające dobrej praktyce terapeutycznej, a przecież rozwiązanie problemu jest niezwykle proste i drzemie w potencjale leku robionego. Zapis tegoż nie należy do zadań trudnych, lek taki dla osoby ubezpieczonej kosztuje jedynie 8zł (styczeń 2013) przy zachowaniu pewnych warunków, jest osiągalny w prawie każdej aptece, których obecnie jest w kraju nie mało.

Aby lek robiony był refundowany musi być zapisany dla osoby ubezpieczonej i złożony z surowców wymienionych przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, leków refundowanych w dawce niższej od najmniejszej zarejestrowanej w formie doustnej i stałej, leków dopuszczonych do użycia jako surowce recepturowe wymienione w stosownych rozporządzeniu. Są to dwa warunki konieczne.

Listę wszystkich substancji do receptury przytaczam na końcu tego opracowania w razie potrzeby i chęci zapisania składu, którego w tym materiale nie umieściłem.

Zachęcam także do eksperymentowania, służę pomocą przy kontroli niezgodności, ogólnego sensu zestawienia, sposobu realizacji itd. Proszę kontaktować się pocztą elektroniczną.

Pomimo gotowej formy receptur nie jest zadaniem tego opracowania dyktowanie terapii. Lekarzowi, nie jest to poradnik terapeutyczny. Jest to jedynie propozycja lub przedstawienie możliwości jakie są obecnie dostępne. Proszę modyfikować składy, tworzyć własne kompozycje, nie bać się korzystać z potencjału leku robionego, pomocy innych Kolegów Lekarzy oraz Farmaceutów.

Zapraszam do odwiedzenia Internetowego Forum Farmaceutycznego,

www.forum-farmaceutyczne.org

– gdzie poruszane są kwestie nie tylko receptury, lecz także innych zagadnień farmacji i medycyny.

Wszystkie przepisy zostały dostosowane do ilości przewidzianych w rozporządzeniu np. dla maści do 100g, roztworów zewnętrznych do 500g itd.

Na dzień ukończenia tego opracowania wszystkie substancje wypisane w składach były deklarowane przez producentów jako dostępne.

Autor

Przepisy

Preparaty odtwarzane, zawierające w swym składzie smołę węglową

Za **Cocois**[®]:

Rp.

Pix Litanthracis		12,0
Sulfur ppt.		4,0
Acidum salicylicum		2,0
Glycerolum		5,0
Oleum Ricini		7,0
Paraffinum solidum		20,0
Paraffinum liquidum		10,0
Vaselinum album	ad	100,0
M.f. ung.		

Za **Psorisan**[®] (z luszczycy.pl):

Rp.

Pix Litanthracis		5,0 / 10,0 / 20,0
Zinci oxidum		25,0
Acidum salicylicum		2,0
Cera flava		10,0
Vaselinum album	ad	100,0
M.f. ung.		

Za **Delatar**[®] (z luszczycy.pl):

Rp.

Pix Litanthracis		2,0
Vaselinum album	ad	100,0
M.f. ung.		

Przepisy powyższe są w 70% kopią oryginału w zakresie podłoża i w 100% kopią jeśli wziąć pod uwagę ilości substancji czynnych. Nie jest możliwe totalne odtworzenie podłoża gdyż w ich składzie często występują składniki niedostępne jako surowce do receptury aptecznej. Niemniej jednak nie zmienia to faktu, że substancje działające występują w tych preparatach w takich samych ilościach jak w oryginale. Właściwości sensoryczne zatem mogą się jedynie różnić, różnice w cechach leczniczych nie powinny być zauważalne.

Za **Lorinden T®**, w zależności, który z pozostałych Lorindenów® w formie maści jest dostępny:

- przy dostępnym Lorindenie A® w maści:

Rp.

Pix Litanthraxis 0,225

Lorinden A® ung. ex tubae ad 15,0

M.f. ung.

Zawartość kwasu salicylowego w Lorindenie A® jest dwukrotnie wyższa niż w Lorindenie T®, toteż należy zachować ostrożność i wziąć pod uwagę możliwość wystąpienia podrażnienia.

- przy dostępnym Lorindenie N® w maści:

Rp.

Pix Litanthraxis 0,225

Acidum salicylicum 0,15

Lorinden N® ung. ex tubae ad 15,0

M.f. ung.

Preparat będzie zawierał dodatkowo neomycynę 5mg na 1g preparatu (0,075 w całości).

We wszystkich rodzajach Lorindenu® zawartość piwalanu flumetazonu jest tożsama i wynosi 0,2mg na jeden gram preparatu.

Do odtworzenia Lorindenu T® należy brać jedynie Lorindeny® w formie maści gdyż zachodzi możliwość wystąpienia niezgodności dodawanych smoły węglowej i kwasu salicylowego ze składnikami kremu w przypadku Lorindenu C®. Jeśli zaś tylko ten Lorinden® zostanie się na rynku – wtenczas trzeba podjąć ryzyko o ile korzyści wynikające z zastosowania przewyższą możliwość rozpadu preparatu.

Ustalenie, który Lorinden® jest aktualnie dostępny warto powierzyć Pacjentowi lub zasięgnąć informacji w najbliższej aptece.

Oryginalny preparat Lorinden T®, zawiera na 1g:

smoły węglowej 15mg, kwasu salicylowego 10mg

Za szampon **Polytar®** (na podstawie przepisu z „Receptariusz” Woyczkowski, Janicki, Szulc):

Rp.

Pix liquida Pini 1,0

Pix Litanthraxis 1,0

Oleum Ricini 20,0

Sapo kalinus 70,0

Ethanolum 95° ad 200,0

M.f. linimentum

D.S. Do mycia skóry głowy.

Przepis powyższy jest jedynie kopią oryginału pod względem obecności smoły sosnowej i węglowej. Oryginał posiada zupełnie inną osnowę szamponową, złożoną z wielu środków powierzchniowo czynnych i innych dodatków. Tutaj podjęta jest próba stworzenia środka do mycia skóry głowy z problemem łuszczycy. Prawdopodobnie konieczne będzie zastosowanie środka myjącego o łagodniejszej sile działania równoległe z zastosowaniem preparatu robionego gdyż mydło potasowe z etanolem stanowi bardzo mocny surfaktant, mogący powodować podrażnienia bardziej wrażliwych Pacjentów.

Pozostałe przepisy na preparaty zawierające smołę węglową i sosnową

„Receptariusz” Woyczikowski, Janicki, Szulc

Rp.

Cignolinum		1,0
Acidum salicylicum		2,5
Pix Litanthraxis		5,0
Vaselinum flavum	ad	50,0

M.f. ung.

Na podstawie materiałów ze strony luszczyce.pl:

Pasty:

Pasty mają konsystencję bardziej gęstą aniżeli maści, bardziej odwadniają toteż zalecane są na zmiany wysiękowe, zapalne.

Rp.

Pix Litanthraxis		2,0 – 20,0
Pasta Zinci	ad	100,0

M.f. pasta

Rp.

Acidum salicylicum		5,0 – 10,0
Pix Litanthraxis		2,0 – 20,0
Pasta Zinci	ad	100,0

M.f. pasta

Należy uważać na Pacjentów wrażliwszych, dodatek kwasu salicylowego wzmacnia działanie smoły węglowej, także jej działanie drażniące.

Rp.

Pix Litanthracis		2,0 – 20,0
Amylum Solani		
Talcum	aa	20,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. pasta		

Rp.

Pix Litanthracis		5,0 – 20,0
Cera alba		6,3
Oleum Rapae		24,0
Amylum Triticum		
Magnesii carbonas	aa	17,0
Acidum salicylicum		3,0
Lanolinum		
Vaselinum flavum	aa ad	100,0
M.f. pasta		

Pasta miękka, łatwiej rozsmarowywana i zmywalna.

Należy uważać na Pacjentów wrażliwszych, dodatek kwasu salicylowego wzmacnia działanie smoły węglowej, także jej działanie drażniące.

Maści:

Maści z dodatkiem smoły węglowej gorzej przylegają do skóry i są tłustsze. Wynika to z charakterystyki surowca, który trudno miesza i emulguje się w podłożach.

Rp.

Pix Litanthracis		10,0 – 40,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Pix Litanthracis		6,0 – 10,0
Linomag liquidi	aa	20,0
Lanolinum		
Vaselinum flavum	aa ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Pix Litanthracis		3,0
Sulfur ppt.		7,0
Vaselinum flavum		
Lanolinum	aa ad	60,0
M.f. ung.		

Rp.

Pix Litanthracis		3,0
Lanolinum		6,0
Adeps suillus	ad	100,0
M.f. ung.		

Maść polecana do skóry bardzo wysuszonej i ze świądem.

Maści ze smołą węglową, z dodatkiem sterydów

Dodatek sterydów można opuścić.

Rp.

Prednisolonum		0,25
Acidum salicylicum		3,0 – 10,0
Oleum Ricini		15,0
Pix Litanthracis		10,0 – 20,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Należy uważać na Pacjentów wrażliwszych, dodatek kwasu salicylowego wzmacnia działanie smoły węglowej, także jej działanie drażniące.

Rp.

Anaesthesinum		2,0
Pix Litanthracis		5,0 – 10,0
Prednisolonum		0,35
Vinilinum		15,0
Vaselinum album		10,0
Lanolinum	ad	100,0
M.f. ung.		

Vinilinum – balsam Szostakowskiego, obecnie na rynku także pod nazwą Avilin. Substancja jest dostępna w aptekach (stan 01.2013) działa łagodząco na skórę. Działanie maści znieczulające, redukujące, łagodzące, przeciwzapalne.

Maść Schlussera:

Rp.

Cignolinum		0,2
Pix Litanthracis		8,0
Acidum salicylicum		
Zinci oxidum	aa	3,0
Hydrocortisonum		1,2
Bismuthii subnitras		14,0
Lanolinum		
Adeps suillus	aa	20,0
Vaselinum flavum	ad	100,0

M.f. ung.

Działanie maści lekko przeciwświądowe, silnie redukujące i umiarkowanie ściągające.

Należy uważać na Pacjentów wrażliwszych, dodatek kwasu salicylowego wzmacnia działanie smoły węglowej, także jej działanie drażniące.

Płynne postaci leku ze smołą węglową

Rp.

Pix Litanthracis		40,0
Oleum Rapae	ad	500,0

M.f. sol.

Rp.

Vitaminum E liq.		5,0
Pix Litanthracis		25,0
Oleum Lini	ad	400,0

M.f. sol.

Rp.

Pix Litanthracis		20,0
Linomag liquidum	ad	400,0

M.f. sol.

Rp.

Acidum salicylicum		30,0
<i>solve in</i>		
Oleum Ricini		300,0
Pix Litanthracis		40,0
Oleum Rapae	ad	450,0
M.f. sol.		

Należy uważać na Pacjentów wrażliwszych, dodatek kwasu salicylowego wzmacnia działanie smoły węglowej, także jej działanie drażniące.

„Receptariusz” Woyczkowski, Janicki, Szulc:

Rp.

Pix Litanthracis		15,0
Spiritus salicylatus	ad	100,0
M.f. solutio ext.		

D.S. Do nacierania skóry głowy

Należy uważać na Pacjentów wrażliwszych, dodatek kwasu salicylowego wzmacnia działanie smoły węglowej, także jej działanie drażniące.

Rp.

Cignolinum		0,25
Acidum salicylicum		3,0
Oleum Ricini		4,0
Pix Litanthracis		5,0
Adeps suillus	ad	100,0
M.f. ung.		

Należy uważać na Pacjentów wrażliwszych, dodatek kwasu salicylowego wzmacnia działanie smoły węglowej i cignoliny, także ich działanie drażniące.

Preparaty bez smoły węglowej, z cignoliną**Rp.**

Cignolinum		0,5-5,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Cignolinum		0,25
Acidum salicylicum		0,1
Pasta Zinci	ad	100,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,5
Acidum salicylicum		5,0
Vaselinum album	ad	100,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,15
Hydrocortisonum		0,3
Acidum salicylicum		1,0
Vaselinum album	ad	30,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,05
Hydrocortisonum		0,125
Anaesthesinum		1,5
Acidum salicylicum		5,0
Zinci oxidum		25,0
Vaselinum flavum	ad	75,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,5
Resorcinum		1,5
Acidum salicylicum		5,0
Sulfur ppt.		10,0
Vaselinum album	ad	100,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,15
Pix liquida Pini		10,0
Vaselinum flavum	ad	100,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,4
Acidum salicylicum		0,5
Paraffinum liquidum		70,0
Oleum cacao	ad	100,0

M.f. linimentum

Preparat półpłynny, dobrze nadaje się na skórę głowy

Rp.

Cignolinum		0,05 – 0,1
Acidum salicylicum		5,0
Hascobasa	ad	100,0

M.f. ung.

Rp.

Hydrocortisonum		2,0
Cignolinum		0,05
Acidum salicylicum		1,0
Vaselinum flavum	ad	100,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,075
Acidum salicylicum		2,0
Vaselinum flavum	ad	100,0

M.f. ung.

Rp.

Cignolinum		0,5 / 1,0
Acidum salicylicum		5,0 – 10,0
Lanolinum		
Vaselinum flavum	aa ad	100,0

M.f. ung.

Ważne szczegóły odnośnie terapii preparatami smołowymi i cignolinowymi

Preparaty zawierające smołę węglową powodują podwyższenie wrażliwości na promienie UV. Dodatek kwasu salicylowego podnosi drażniące działanie smół, zarówno węglowej jak i sosnowej.

Preparaty zawierające surowce intensywnie działające tj. smołę węglową, sosnową oraz dithranol – cignolinę, powinny być stosowane **w reżimach**: w określonym czasie a następnie usuwane ze skóry.

Do Lekarza należy określić jakie okresy przetrzymywania preparatów na skórze Pacjent ma stosować.

Leki zawierające smoły i cignolinę brudzą odzież.

Równolegle podczas kuracji należy stosować preparaty nawilżające i natłuszczające skórę takie jak:

Rp.

Urea		10,0 – 15,0
Aqua dest.		q.s.
Eucerinum vel Ung. cholesteroli vel Hascobasa	ad	100,0
M.f. ung		

Rp.

Aqua dest.		10,0 – 50,0
Ung. cholesteroli	ad	100,0
M.f. ung		

Rp.

Ung. cholesteroli		100,0
M.f. ung		

Rp.

Vitaminum E liq.		10,0
3% Sol. Ac. borici		10,0
Hascobasa	ad	100,0
M.f. ung.		

i inne o podobnym składzie. Istnieje także szereg preparatów gotowych tj. Dermobaza[®], Lipobaza[®], Nanobaza[®], Mediderm[®] (także płyn do kąpieli) i in.

Pozostałe preparaty mocznikowe na podstawie materiałów ze strony luszczycy.pl

Rp.

Urea		10,0
Aqua destillata	aa	10,0
Acidum salicylicum		5,0
Lanolinum		
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Urea		20,0
Acidum salicylicum		20,0
Paraffinum liquidum		5,0
Lanolinum		
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Urea		10,0 – 30,0
Acidum salicylicum		10,0 – 20,0
Sapo kalinus		10,0 – 20,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Urea		20,0
Vitaminum A		1 mln j.m.
Aqua destillata		20,0
Lekobasa	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Urea		15,0
3% Sol. Ac. borici		15,0
Lekobasa	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Urea		10,0
Aqua destillata		10,0
Vitaminum A		100 000 j.m.
Lekobasa	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Urea		10,0
Aqua destillata		20,0
Eucerinum		
Lanolinum	aa ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Urea		10,0
Aqua destillata		20,0
Ung. cholesteroli	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Urea		
Glycerolum	aa	5,0
Aqua destillata		
Eucerinum	aa	40,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Działanie maści moczniowych głównie nawilżające i złuszczające.

Dobrze nadają się, szczególnie wraz z dodatkiem kwasu salicylowego, do usuwania łuski przez stosowaniem preparatów np. z cignoliną.

Preparaty z kwasem salicylowym

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Urea		10,0
Aqua destillata		20,0
Eucerinum		
Lanolinum	aa ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Urea		10,0
Aqua destillata		20,0
Ung. Cholesteroli	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Urea		
Glycerolum	aa	5,0
Aqua destillata		
Eucerini	aa	40,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Preparaty salicylowo – siarkowe

Rp.

Acidum salicylicum		2,0
Sulfur ppt.	aa	2,0
Vaselinum album	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Sulfur ppt.		10,0
Vaselinum album	ad	100,0
M.f. ung.		

Preparaty półpłynne, nadające się na skórę głowy

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Sulfur ppt.		5,0
Paraffinum liquidum		5,0
Vaselinum flavum		25,0
Oleum cacao	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Sulfur ppt.		10,0
Oleum Ricini		
Oleum cacao	aa ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Acidum salicylicum		5,0
Sulfur ppt.		10,0
Sapo kalinus		20,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Acidum salicylicum		10,0
Sulfur ppt.		5,0
Urea		6,0
Aqua destillata	aa	6,0
Lanolinum		
Vaselinum album	aa ad	100,0
M.f. ung.		

Preparaty salicylowe, salicylowo-siarkowe stosować należy w pierwszym etapie leczenia łuszczycy – usuwania łuski.

Uzupełniające preparaty robione stosowane w łuszczycy

Na podstawie materiałów ze strony luszczycy.pl:

Płyn przeciwświądowy:

Rp.

Novocainum hydrochl.	3,0
Acidum tartaricum	2,0
Chloralum hydratum	0,3
Mentholum	0,4
Glycerolum	5,0
40% Spir. Vini	ad 100,0

M.f. sol.

Znosi lub łagodzi natychmiastowo (w kilka minut po zastosowaniu) świąd różnego pochodzenia, także w innych schorzeniach skóry niż łuszczycyca (świąd alergiczny, polekowy, wątrobowy, nerwowa napadowa świerzbiączka).

Preparaty z kwasem bornym

Rp.

3% Sol. Ac. borici	10,0
Lanolinum	20,0
Vaselinum flavum	ad 100,0

M.f. ung.

Maść chłodząca o działaniu odkażającym, ściągającym.

Nadaje się do ściągania łuski lub też ochronnie na podrażnienia skórne (np. w przypadku stosowania cignoliny).

Rp.

Acidum boricum	3,0
Bismuthii subcarbonas	15,0
Thymolum	0,1
Aqua destillata	20,0
Lanolinum	
Vaselinum album	aa ad 100,0

M.f. ung.

Działanie ściągająco-łagodzące, lekko antyseptyczne.

Rp.

Acidum salicylicum		10,0
Sulfur ppt.		12,0
Sapo kalinus		10,0
Vaselinum flavum	ad	100,0

M.f. ung.

Maść na wyrównanie kolorytu skóry po terapii preparatami zawierającymi cignolinę.

Maść Aliboura

Rp.

Cupri sulfas		
Zinci sulfas	aa	0,05
Zinci oxidum		
Lanolinum	aa	5,0
Aqua destillata		
Vaselinum flavum	aa	10,0

M.f. ung.

Działanie przeciwzapalne i antyseptyczne.

Płyn Aliboura

Rp.

Cupri sulfas		2,0
Zinci sulfas		7,0
Spir. camphoratus	gtt.	No 2
Aqua destillata	ad	300,0

M.f. solutio ext.

Da ad vitrum 1L.

Płyn należy rozcieńczyć wodą destylowaną, co Pacjent wykonuje samodzielnie.

W zależności od zapotrzebowania rozcieńcza się 1:2 do 1:4.

Gotowy płyn stosuje się jako łagodnie przeciwzapalny i antyseptyczny.

Mężczyźni, jako jeden z przykładów, mogą stosować jako wodę po goleniu gdy wyroby perfumeryjne są zbyt drażniące.

Maści hydrokortyzonowe

Rp.

Hydrocortisonum		1,0
Ung. cholesteroli	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Hydrocortisonum		1,0
Lanolinum		
Vaselinum album	ad	100,0
M.f. ung.		

Rp.

Hydrocortisonum		0,6
Zinci sulfas		2,0
Cupri sulfas		0,8
3% Sol. Ac. borici		30,0
Vaselinum flavum		
Eucerinum	aa ad	100,0
M.f. ung.		

Maść cynkowo-miedziowo-hydrokortyzonowa, działanie łagodzące, przeciwzapalne i słabo przeciwbakteryjne.

Rp.

Resorcinum		5,0
Acidum salicylicum		10,0
Sapo kalinus	aa	10,0
Vaselinum flavum	ad	100,0
M.f. ung.		

Maść z rezorcyną ma działanie bakteriobójcze i ściągające, hamuje wydzielanie łoju, w mniejszych stężeniach rozmiękcza skórę, a w większych ma działanie złuszczące.

Charakterystyki ważniejszych surowców

Za AMARA – Prodermina – Pix Litanthracis

Pix litanthracis, zwana też Proderminą to smoła pogazowa, otrzymywana podczas suchej destylacji węgla, spełniająca wymagania farmakopelane, mająca zastosowanie w medycynie. Wyróżnia się wielokierunkowym działaniem farmakologicznym, z uwagi na bogaty skład chemiczny.

Substancja farmaceutyczna wykazuje działanie keratoplastyczne, odkażające, przeciwświądowe (przy stosowaniu miejscowym, w niskich stężeniach) oraz silne działanie redukujące, polegające na odbieraniu z tkanek (zwłaszcza chorobowo zmienionych) tlenu, na skutek utleniania się. Substancja lecznicza wywiera wpływ na osłabienie procesów życiowych skóry, zahamowanie czynności mitotycznych naskórka.

Surowiec farmaceutyczny do receptury aptecznej wykorzystywany w dermatologii, przy wytwarzaniu maści, past, mazideł olejowych, roztworów chloroformowych stosowanych w leczeniu chorób skóry m.in. łuszczycy, wyprysków, grzybicy, drożdżycy skóry, liszajów, świerzbiączki.

Za Pharma Cosmetic – Cignolinum– Dithranol

Cigantralum seu Dithranolum jest surowcem farmaceutycznym stosowanym w praktyce receptury aptecznej do wytwarzania postaci leku ad usum externum, w zakresie stężeń 0,03 – 2 % (niekiedy nawet do 5 %). Najczęściej wykonywane są maści (unguenta), pasty (pasta), ostatnio także kremy (cremores). Rzadziej wykonuje się roztwory alkoholowo-eterowe, eterowe i kolodionowo-eterowe (solutiones spirituosae, aetherae, pyroxyllin-aetherae) - przede wszystkim do stosowania na owłosione miejsca, np. skórę głowy.

Surowiec bardzo często przepisywany z innymi substancjami leczniczymi z grupy reductiva, stosowanymi w leczeniu łuszczycy oraz substancjami pomocniczymi – zwykle natłuszczającymi, np. Acidum salicylicum, Pyrogallolum, Zincum oxydatum, Pix Litanthracis, Pyroleum Pini, Ammonium sulfoichthyolicum, Tumenol Ammonium, Oleum Olivarium, Oleum minerale album, Retinolum palmitinum, Linomag liquidum, Collargolum, Oleum Rusci, Naphtalanum, Sulfur praecipitatum et Sulfur sublimatum, Sapo kalinus, Unguentum Cholesteroli et varia antipsoriatica localia.

Pasty z Cignolinum, w których skład wchodzi Zincum oxydatum, muszą odznaczać się odczynem kwaśnym (np. dodatek min. 0,1 % Acidum salicylicum).

Za Pharma Cosmetic – Pix liquida Pini

Pix liquida Pini jest surowcem farmaceutycznym przeznaczonym do wytwarzania preparatów leczniczych w zakresie receptury aptecznej. Sporządza się wyłącznie postaci leku do stosowania zewnętrznego (ad usum externum).

Roztwory alkoholowe (solutiones spirituosae) (z dodatkiem solubilizatorów) 5% - 20%, mazidła (linimenta) oraz papki, zawiesiny (suspensiones ad usum exter.) 2% - 10%. Maści i pasty (unguenta et pastae) 5% - 20% (rzadko do 30%). Nie należy stosować lanoliny jako podłoża.

Najczęściej sporządza się preparaty złożone z innymi surowcami, głównie o działaniu redukującym, przeciwbakteryjnym, np. Acidum salicylicum, Pyrogallolum, Sulfur sublimatum, Calcium carbonicum praecipitatum, Sapo kalinus, Pasta Zinci, Cigantralum, Oleum Lini etc.

Lista surowców dopuszczonych jako składniki leków robionych

Leki wykonane z tych surowców, w odpowiednich ilościach zapisanych w odpowiedniej postaci, są refundowane dla Pacjentów objętych ubezpieczeniem zgodnie ze stosownym rozporządzeniem.

Substancje stałe:

Ałun - Siarczan glinowo-potasowy - *Alumen*

Aminofilina dwuwodna – *Aminophyllum*

Amonu bromek – *Ammoni bromidum*

Amonu chlorek – *Ammoni chloridum*

Atropiny siarczan – *Atropini sulfas*

Azotan srebra – *Argenti nitras*

Benzokaina – *Benzocainum*

Bizmutu galusan zasadowy – *Dermatolum, Bismuthi subgallas*

Bizmutu azotan zasadowy – *Bismuthi subnitras*

Bizmutu węglan zasadowy – *Bismuthi subcarbonas*

Boraks – *Natrii tetraboras*

Chloralu wodzian – *Chlorali hydras*

Chloramfenikol (Detreomicyna) – *Chloramfenicolum, Detreomicinum*

Cholesterol - *Cholesterolum*

Coffeinum Natrium-Bensoicum

Kofeina czysta - *Coffeinum*

Cynku siarczan – *Zinci sulfas*

Dithranol (Cignolina) - *Dithranolum*

Efedryny HCl – *Ephedrini hydrochloridum*

Erytromycyna – *Erythromicini*

Etakrydyny mleczan (Rivanol) – *Ethacridini lactas,*

Etylomorfiny HCl – *Ethylmorphini hydrochloridum*

Fenobarbital – *Phenobarbitalum*

Fenobarbital Na – *Phenobarbitalum natricum*

Gentamycyny SO₄ – *Gentamicini sulfas*

Glukoza – *Glucosum*
Guma arabska – *Gummi arabicum*
Homatropiny HBr – *Homatropini hydrobromidum*
Hydrokortyzon – *Hydrocortisonum*
Kamfora – *Camphora*
Jod – *Iodum*
Jodoform – *Iodophormium*
Kodeiny PO₄ – *Codeini phosphas*
Kwas acetylosalicylowy – *Acidum acetylsalicylicum*
Kwas benzoesowy – *Acidum benzoicum*
Kwas borny – *Acidum boricum*
Kwas cytrynowy – *Acidum citricum*
Kwas salicylowy – *Acidum salicylicum*
Kwas winowy – *Acidum tartaricum*
Laktoza bezwodna – *Lactosum anhydricum*
Laktoza jednowodna – *Lactosum monohydricum*
Lidokainy HCl – *Lidocaini hydrochloridum*
Magnezu siarczan suchy – *Magnesii sulfas anhydricus*
Magnezu siarczan siedmiowodny – *Magnesii sulfas heptahydricus*
Magnezu tlenek – *Magnesii oxidum*
Magnezu węglan – *Magnesii carbonas*
Mentol – *Mentholum*
Metamizol Na – *Metamizoli natricum, Pyralginum*
Metronidazol – *Metronidazolium*
Miedzi SO₄ pięciowodny – *Cupri sulfas pentahydricus*
Mocznik - *Urea*
Morfiny HCl – *Morphini hydrochloridum*
Neomycyny siarczan – *Neomycini sulfas*
Nipagina M (konserwant np. do maści kremów, leków ocznych) – *Nipagin M, Aseptin M*
Nipagina P (j.w.) – *Nipagin P, Aseptin P*
Nystatyna - *Nystatinum*
Papaweryny HCl – *Papaverini hydrochloridum*
Pepsyna - *Pepsinum*
Pilocarpiny HCl – *Pilocarpini hydrochloridum*
Pioktanina - *Pyoctaninum*
Podofilina - *Podophyllum*
Potasu azotan – *Kalii nitras*
Potasu bromek – *Kalii bromidum*
Potasu jodek – *Kalii iodidum*
Potasu chlorek – *Kalii chloridum*
Potasu nadmanganian – *Kalii hypermanganicum*

Potasu siarczan – *Kalii sulfas*
Potasu węglan bezwodny – *Kalii carbonas*
Potasu wodorowęglan – *Kalii hydrogenocarbonas*
Prednizolon - *Prednisolonum*
Progesteron - *Progesteronum*
Prokainy HCl – *Procaini hydrochloridum*
Proteinian srebra (protargol) – *Argenti proteinicum*
Rezorcyna - *Resorcinum*
Rtęci czerwony siarczek – *Hydrargyri sulfidum rubrum*
Rtęci amidochlorek – *Hydrargyri amidochloridum*
Sacharoza – *Saccharum album*
Salicylan Na – *Natrii salicylas*
Siarka - *Sulfur*
Siarczan glinu – *Alumini sulfas*
Skrobia pszeniczna – *Amylum Tritici*
Skrobia ziemniaczana – *Amylum Solani*
Sodu benzoesan – *Natrii benzoas*
Sodu bromek – *Natrii bromidum*
Sodu chlorek – *Natrii chloridum*
Sodu cytrynian – *Natrii citras*
Sodu diwodorofosforan – *Natrii dihydrogenophosphas*
Sodu octan 3-hydrat – *Natrii aceticum*
Sodu siarczan 10-hydrat – *Natrii sulfas*
Sodu tiosiarczan – *Natrii tiosulfas*
Sodu wodorowęglan – *Natrii dihydrogenocarbonas*
Sodu monowodorofosforan – *Natrii monohydrogenophosphas*
Srebro koloidalne – *Argenti colloidalne*
Sulfaguanidyna - *Sulfaguanidinum*
Sulfogwajakol – *Sulfogaiacolum*
Talk – *Talcum*
Tanina – *Tanninum*
Tetrakainy HCl – *Tetracaini hydrochloridum*
Tiomersal (konserwant kropli ocznych) – *Tiomersalum*
Tlenek cynku – *Zinci oxidum*
Tymol – *Thymolum*
Urotropina, Metenamina – *Methenaminum*
Witamina C – *Vitaminum C*
Wapnia chlorek sześciowodny – *Calcii chloridum heksahydricus*
Wapnia glukonian – *Calcii gluconas*
Wapnia mleczan pięciowodny – *Calcii lactas*
Wapnia węglan – *Calcii carbonas*

Winian sodowo-potasowy – *Kalii Natrii tartaras*

Węgiel aktywny – *Carbo medicinalis*

Płynne:

Balsam peruwiański – *Balsamum perivianum*

Benzyna – *Benzinum*

Chlorheksydyny glukonian (20% roztw.), Hibitan – *Chlorhexidini gluconas*

Formaldehyd (roztwór 35%) – *Formaldehydum 35%*

Gliceryna – *Glyrecolum*

Ichtiol – *Ichthyolum, Ammonii bituminosulfonas*

Izopropanol – *Izopropanolum*

Jodyna – *Tinctura Iodi*

Kolodium - *Collodium*

Kwas mlekowy – *Acidum lacticum*

Kwas solny 10% – *Acidum chloratum*

Parafina ciekła – *Paraffinum liquidum*

Salicylan metylu – *Methylum salicylas*

Dziegieć sosnowy – *Pix liquida Pini*

Dziegieć węglowy (smoła węglowa) – *Pix Litanthraxis, Proderminum*

Perhydrol (H₂O₂ 30%) – *Hydrogenii peroxydum, Perhydrol*

Woda wapienna – *Aqua calcis*

Witamina A w oleju (czysta, nie roztwór - palmitynian retinolu 1,0 MIU/g) – *Vitaminum A oleosum*

Alkoholowe:

Etanol - *Ethanolum*

Spir. kamforowy – *Camphorae spiritus*

Spir salicylowy – *Spiritus salicylatus*

Nalewki:

Kozłkowa – *Tinc. valerianae*

Miętowa – *Tinc. menthae*

Dębiankowa – *Tinc. gallae*

Pięciornikowa – *Tinc. tormentillae*

Uspokajająca – *Tinc. sedativae*

Chinowa – *Tinc. chinae*

Ipekakuanowa – *Tinc. ipecacuanhae*

Głógowa – *Tinc. crataegi*

Arnikowa – *Tinc. arnicae*

Pokrzykowa – *Tinc. belladonnae*

Pomarańczy gorzkiej – *Tinc. aurantii*

Pieprzu tureckiego – *Tinc. capsici*

Konwaliowa – *Tinc. convallariae*

Miłkowa – *Tinc. Adonidis vernalis*

Oleje:

Anyżowy – *Anisi aetheroleum*

Eukaliptusowy – *Oleum eucalypti*

Lawendowy – *Oleum lavandulae*

Lniany – *Oleum lini*

Miętowy – *Oleum menthae pip.*

Rycynowy – *Oleum ricini*

Rzepakowy – *Oleum rapae*

Silikonowy – *Oleum siliconi, Dimeticonum*

Sosnowy – *Oleum pini*

Terpentynowy – *Oleum terebinthini*

Podłoża:

Euceryna – *Eucerinum*

Euceryna wg niemieckiej księgi leków (DAB) – *Eucerinum DAB*

Lanolina – *Lanolinum*

Lekobaza - *Lekobasa*

Lekobaza LUX (tłustsza) – *Lekobasa LUX*

Hascobaza – *Hascobasa*

Masło kakaowe – *Oleum cacao*

Maść cholesterolowa – *Ung. cholesteroli*

Parafina stała – *Paraffinum solidum*

Pasta cynkowa – *Pasta zinci*

Wazelina żółta, biała, hydrofilowa – *Vaselineum flavum*

Wosk biały, żółty – *Cera alba, Cera flava*

Mydło potasowe – *Sapo kalinus*

Smalec – *Adeps suillus*

Unibasis (podobny do Lekobazy) – *Unibasis*

Syropy:

Tymiankowy (złoż.) – *Sir. Thymi comp.*

Sulfogwajakolowy – *Sir. Sulfagaiacoli*

Malinowy – *Sir. Rubi idaei*

Sosnowy – *Sir. Pini comp.*

Zioła:

Korzeń omanu – *Radix Inulae*
Korzeń łopianu – *Radix Bardanae*
Kwiat malwy czarnej – *Flos Malvae*
Kwiat jasnoty białej – *Flos Lamii albi*
Liść babki – *Folium Plantaginis*
Owoc maliny – *Fructus Rubi*
Owoc głogu – *Fructus Crataegi*
Ziele glistnika – *Herba Chelidonii*
Ziele majeranku – *Herba Majoranae*
Ziele marzanny wonnej – *Herba Gali*
Ziele piołunu – *Herba Absynthi*
Ziele połonicznika – *Herba Harniariae*

Ponadto obowiązuje lista leków dopuszczonych do użycia przy sporządzaniu leków robionych:

Woda do wstrzykiwań
Azulan
Cardiamidum (Nicethamidum)
Devikap (Colecalciferolum/Cholecalciferolum)
Fenactil (Chlorpromazini hydrochloridum)
Sól fizjologiczna do wstrzykiwań
Wyciąg z kasztanowca – *Intractum Hippocastani*
Wyciąg z dziurawca – *Intractum Hyperici*
Juvit D3
Linomag płyn
Mentowal
Senospasmin
Neospasmin
Sok z dziurawca – *Succus Hyperici*
Sok z mniszka – *Succus Taraxaci*
Sok z pokrzywy – *Succus Urticae*
Syrop prawoślazowy – *Sir. Althae*
Syrop tymiankowy złożony – *Sir. Thymi comp.*
Tussipect syrop
Vigantol krople
Vitaminum A płyn
Vitaminum A+D3 płyn
Vitaminum B6 amp.
Vitaminum E płyn

Lista jest uaktualniana w rytmie wydawania nowych rozporządzeń. Do tej listy należy także dołączyć wszystkie leki refundowane, które jako dodane do leku robionego są dawkowane i dawka ta jest mniejsza od najmniejszej dawki tego leku w formie doustnej.

Literatura

W opracowaniu wykorzystano:

- materiały zestawione i zawarte w serwisie internetowym www.luszczyce.pl , należącego do Pana Pawła Landzberga, który wyraził zgodę na ich wykorzystanie.
- materiały zestawione i zawarte w książce „Receptariusz” Woyczikowski, Janicki, Szulc, wyd. Medyk 1992
- materiały własne autora
- materiały zawarte na www.forum-farmaceutyczne.org
- materiały z receptariuszy szpitalnych

Indeks

3

3% Sol. Ac. borici, 14, 15, 19, 21

A

Acidum boricum, 19, 24
Acidum salicylicum, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16,
17, 18, 20, 21, 22, 23, 24
Acidum tartaricum, 19, 24
Adeps suillus, 9, 10, 11, 27
Amylum Solani, 8, 25
Amylum Triticum, 8, 25
Anaesthesinum, 9, 12
Aqua, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 26

B

Bismuthii subcarbonas, 19
Bismuthii subnitras, 10

C

Cera alba, 8, 27
Cera flava, 5, 27
Chloralum hydratum, 19
Cignolinum, 7, 10, 11, 12, 13, 22
Cocois[®], 3, 5
Cupri sulfas, 20, 21, 24

D

Delatar[®], 3, 5

E

Ethanolum 95°, 6
Eucerinum, 14, 16, 17, 21, 27

G

Glycerolum, 5, 16, 17, 19

H

Hascobasa, 13, 14, 27
Hydrocortisonum, 10, 12, 13, 21, 24

L

Lanolinum, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 27
Lekobasa, 15, 16, 27
Linomag liquidum, 8, 10

Lorinden A[®], 6
Lorinden N[®], 6
Lorinden T[®], 3, 6

M

Magnesii carbonas, 8, 24
Maść Schlussera, 10
Mentholum, 19, 24

N

Novocainum, 19

O

Oleum cacao, 13, 18, 27
Oleum Lini, 10, 23
Oleum Rapae, 8, 10, 11
Oleum Ricini, 5, 6, 9, 11, 18

P

Paraffinum liquidum, 5, 13, 15, 18, 26
Paraffinum solidum, 5, 27
Pasta Zinci, 7, 12, 23
Pix liquida Pini, 6, 12, 22, 26
Pix Litanthracis, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 22, 26
Prednisolonum, 9, 25
Psorisan[®], 3, 5

R

Resorcinum, 12, 21, 25

S

Sapo kalinus, 6, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 27
Spir. camphoratus, 20
Spiritus salicylatus, 11, 26
Sulfur ppt., 5, 9, 12, 17, 18, 20

T

Talcum, 8, 25
Thymolum, 19, 25

U

Ung. cholesteroli, 14, 16, 21, 27
Urea, 14, 15, 16, 17, 18, 24

V

Vaselinum album, 5, 9, 12, 17, 18, 19, 21
Vaselinum flavum, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18,
19, 20, 21, 27
Vinilinum, 9
Vitaminum A, 15, 16, 26, 28

Vitaminum E, 10, 14

Z

Zinci oxidum, 5, 10, 12, 20, 25
Zinci sulfas, 20, 21, 23

Spis treści

Wstęp	3
Przepisy	5
<i>Preparaty odtwarzane, zawierające w swym składzie smołę węglową</i>	5
<i>Maści ze smołą węglową, z dodatkiem sterydów</i>	9
<i>Płynne postaci leku ze smołą węglową</i>	10
<i>Preparaty bez smoły węglowej, z cignoliną</i>	11
Ważne szczegóły odnośnie terapii preparatami smołowymi i cignolinowymi	14
Pozostałe preparaty mocznikowe na podstawie materiałów ze strony luszczyce.pl	15
Preparaty z kwasem salicylowym	17
Preparaty salicylowo – siarkowe	17
<i>Preparaty półpłynne, nadające się na skórę głowy</i>	18
Uzupełniające preparaty robione stosowane w łuszczycy	19
<i>Preparaty z kwasem bornym</i>	19
<i>Maści hydrokortyzonowe</i>	21
Charakterystyki ważniejszych surowców	22
Lista surowców dopuszczonych jako składniki leków robionych	23
Literatura	29
Indeks	30
Spis treści	32